

Medzinárodné sympóziu o problémoch krajinnoekologického výskumu

Ústav krajinnej ekológie SAV už takmer 40 rokov organizuje pravidelne v trojročných intervaloch sympóziá o problémoch krajinnoekologického výskumu. Túto tradíciu založil r. 1967 prof. Milan Ružička. V dňoch 4. – 7. októbra 2006 sa v Starej Lesnej uskutočnilo v poradí už 14. medzinárodné sympóziu o krajinnoekologickom výskume pod názvom *Uplatnenie krajinnej ekológie v nových a meniacich sa podmienkach*. Organizátormi podujatia boli okrem Ústavu krajinnej ekológie SAV aj Slovenská asociácia krajinnej ekológie (IALE-SK) a Katedra ekológie a environmentalistiky Fakulty prírodných vied Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre.

Cieľom sympózia bolo vytvoriť fórum pre krajinných ekológov a predstaviteľov súvisiacich vedných disciplín na výmenu poznatkov a skúseností v nasledujúcich tematických oblastiach:

- Minulá a súčasná krajina – zmeny a súvislosti.
- Simulovanie budúcnosti v krajinnej ekológii (scenáre, modelovanie atď.).
- Krajina v meniacich sa socioekonomických podmienkach.
- Procesy v krajinnej ekológii.
- Premeny paradigiem a smerov v krajinnej ekológii.
- Krajinný manažment a udržateľný rozvoj.
- Ostatné aspekty krajinnej ekológie.

Účastníci sa venovali hlavným témam sympózia na viacerých úrovniach. K nosným témam väč-

šiny príspevkov patrili interdisciplinárne prístupy zamerané na otázky manažmentu a uplatňovanie environmentálnej politiky. Prezentovali sa tiež výsledky viacerých medzinárodných projektov, najmä financovaných EÚ, ktoré vychádzajú z najnovších metód a technických prístupov.

Na sympóziu odznelo 80 prednášok v 7 blokoch a predstavilo sa 80 posterov v uvedených tematických oblastiach. Mnohoooborovosť príspevkov zodpovedala počtu účastníkov – 128. Väčšina z nich – 81 – prišla zo zahraničia: z Rakúska, Českej republiky, Nemecka, Maďarska, Lotyšska, Litvy, Holandska, Poľska, Turecka a Veľkej Británie. Ocenili nielen kvalitu prednášok a posterov, ale aj dobrú organizáciu podujatia. Okrem odbornej náplne boli súčasťou sympózia aj spoločenské aktivity, kde mali účastníci možnosť nadviazať neformálne priateľské kontakty. To všetko prispelo

k vynikajúcej atmosfére a mnohým plodným diskusiám. Účastníci obzvlášť ocenili príspevky mladých odborníkov.

Na slávnostnom úvodnom programe sa zúčastnili významné osobnosti akademickej, univerzitnej a politickej obce. Sympóziu otvoril riaditeľ Ústavu krajinnej ekológie SAV Ing. Július Oszlányi. Zástupca podpredsedu SAV, Dr. Branislav Peľko, zhodnotil aktivity a prínos Ústavu krajinnej ekológie SAV k rozvoju krajinnej ekológie nielen u nás, ale aj v zahraničí. Prof. Mária Kozová vo svojej prednáške informovala o súčasnom stave krajinnej ekológie na Slovensku. Prof. Milan Ružička, nestor krajinnej ekológie na Slovensku, vo svojej plenárnej prednáške zhodnotil prínos 40-ročnej tradície usporadúvania medzinárodných sympózií na Slovensku pre rozvoj krajinnej ekológie nielen u nás, ale i vo svete. Exminister a súčasný poslanec NR SR, prof. László Miklós, vo svojom príhovore poukázal na aplikáciu vedeckých poznatkov krajinnej ekológie v praxi. Prof. Bob Bunce, prezident IALE, zhodnotil stav a vývoj krajinnej ekológie vo svete. Najväčšia pozornosť účastníkov sa sústredila na hlavnú tému prvého dňa: hodnotenie krajiny a jej zmien, kde odznelo množstvo kvalitných referátov.

Druhý večer podujatia sa konalo prípravné stretnutie regionálnej organizácie IALE v rámci Európy. Prezident IALE informoval o súčasnom stave procesu jej konštituovania. Jej náplň by mala vychá-

dzať z Európskeho dohovoru o krajine. Európska IALE (alebo lepšie IALE Európa) by mohla pracovať ako oficiálne uznávaný partner vo vzťahu k takým inštitúciám, ako je Rada Európy a Európska únia. Zúčastnení diskutovali o pozitívach a efektívnosti takejto organizácie, ktorá by mohla zastrešovať krajinnoekologické aktivity na národnej, nadnárodnej a európskej úrovni.

V rámci tohto stretnutia informoval Rob Jongman o pripravovanom svetovom kongrese IALE, nazvanom *25 rokov krajinnej ekológie: vedecké princípy v praxi*, ktorý sa uskutoční v holandskom Wageningene 8. – 12. júla 2007. Účastníci sa budú zaoberať princípmi krajinnej ekológie a ich implementáciou do ochrany krajiny, krajinného plánovania, do manažmentu krajiny a vodných zdrojov v minulosti, súčasnosti a budúcnosti. V mene vedeckého a organizačného výboru prítomných na tento kongres, ktorý bude jedinečnou príležitosťou na výmenu poznatkov pre krajinných ekológov

z akademickej sféry, plánovačov, manažérov a politikov z celého sveta.

Jürgen Breuste z nemeckej regionálnej organizácie IALE prezentoval prvé informácie o pripravovanom európskom kongrese

IALE 2009, na ktorého organizovanie sa budú podieľať národné organizácie IALE z Nemecka, Švajčiarska a Slovenska. Kongres by sa mal uskutočniť v júli 2009 v Salzburgu na Fakulte prírodných vied tamojšej univerzity. Pred týmto kongresom prebehne v Bratislave kurz krajinnej ekológie pre mladých vedeckých pracovníkov. Európsky kongres IALE 2009 bude te-

maticky zameraný na *Premeny európskej krajiny – výzvy pre krajinný manažment*.

Na záver krajinnoekologického sympózia v Tatranskej Lesnej sa konali dve jednodňové exkurzie: 1. na Spiš: do Levoče – historického a kultúrneho centra Spiša, do Spišského Podhradia, na Spišský hrad – druhý najväčší hrad v strednej Európe a do Žehry s ranogotickým kostolom (posledné lokality vrátane hradu sú zapísané na zozname Svetového kultúrneho dedičstva); 2. do Vysokých Tatier na Popradské a Štrbské pleso, ktoré patria k najväčším a najimpozantnejším tatranským plesám.

Prezentované prednášky a posterové budú publikované v časopise *Ekológia* (Bratislava) a v zborníku, ktorého súčasťou bude aj CD. Články budú prístupné aj v elektronickej podobe na stránke Ústavu krajinnej ekológie SAV (www.uke.sav.sk) spolu s prijatými závermi zo sympózia.

Nasledujúce jubilejné 15. medzinárodné sympóziu o krajinnoekologickom výskume sa uskutoční r. 2009, rovnako ako európsky kongres IALE a obsahovo naň nadviaže. Názov 15. sympózia bude úzko spätý so zameraním európskeho kongresu IALE, no vo všeobecnosti sa bude zaoberať históriou, vývojom a premenami európskej krajiny. Plánovanými témami budú komplexné štúdie spájajúce analýzu krajiny, krajinnú diagnostiku a vplyvy na ľudskú spoločnosť. Zvláštna pozornosť sa bude venovať hybným silám zmien a očakávaným zmenám v najbližšej budúcnosti. Jednou z tém bude tiež problematika funkčných sietí v krajine. Osobitné sekcie budú vyčlenené pre študentov a mladých vedeckých pracovníkov.

Július Oszlányi, Mária Kozová, Martin Boltíziar, Peter Gajdoš